

نام درس: حسابان
نام دبیر: بیتا سعیدی
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۹/۱۰
 ساعت امتحان: ۰۹:۰۰ صبح / عصر
مدت امتحان: ۱۲۰ دقیقه

جمهوری اسلامی ایران
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین
آزمون پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

نام و نام فانوادگی:
مقطع و رشته: یازدهم (یافی)
نام پدر:
شماره داوطلب:
تعداد صفحه سوال: ۲ صفحه

ردیف	نام دبیر: تاریخ و امضاء:	نمره به عدد: نمره به حروف: نمره به حروف: نمره به عدد:	تاریخ و امضاء: تاریخ و امضاء: تاریخ و امضاء: تاریخ و امضاء:	محل مهر و امضاء مدیر
۱	مجموع بیست جمله اول دنباله حسابی زیر را بیابید. -۵, -۳, -۱, ...			
۲	در یک دنباله هندسی اگر جملات اول و چهارم به ترتیب ۵ و ۴۰ باشد، مجموع ۱۱ جمله اول را به دست آورید.			
۳	معادله سهمی زیر را بنویسید.			
۴	اگر یکی از ریشه‌های معادله $x^3 + kx + 27 = 0$ ، دو برابر مربع ریشه دیگر آن باشد، مقدار k را به دست آورید.			
۵	اگر α و β ریشه‌های معادله درجه دوم $x^2 - 2x - 1 = 0$ باشد، معادله‌ای بنویسید که ریشه‌های آن $\frac{1}{\beta+1}$ و $\frac{1}{\alpha+1}$ باشد.			
۶	صفرهای تابع $f(x) = (x^2 - 1)^2 + (x^2 - 1) - 2$ را به دست آورید.			
۷	معادله $ 2x - 7 = 2$ را حل کنید.			

۱/۵		معادله زیر را حل کنید.	۸
۲/۵		<p>مثلث ABC با رؤس A(۱,۲)، B(-۵,۳) و C(-۱,-۴) مفروض است. مطلوب است:</p> <p>(الف) محاسبه طول اضلاع مثلث</p> <p>(ب) طول میانه AM</p> <p>(پ) طول ارتفاع AH و معادله آن</p> <p>(ت) مساحت مثلث ABC</p>	۹
۱		<p>نقاط دو سر قطر یک دایره‌اند. مختصات مرکز و طول شعاع دایره را به دست آورید.</p>	۱۰
۱		<p>برابری توابع زیر را بررسی کنید.</p> $f(x) = \sqrt{x^2(x-5)}, \quad g(x) = x \sqrt{x-5}$	۱۱
۰/۵		<p>آیا در معادله $x^2 - y^2 = 1$، y را می‌توان به صورت تابعی از x مشخص کرد؟ برای پاسخ خود دلیل بیاورید.</p>	۱۲
۱/۲۵		<p>نمودار تابع $f(x) = \left[\frac{1}{3}x \right]_{-3,3}$ را در بازه $[-3,3]$ رسم کنید.</p>	۱۳
۲		<p>یک به یک بودن تابع $y = (x+2)^3$ را بررسی کرده و وارون آن را به دست آورید.</p>	۱۴
۱/۵		<p>تابع $g(x) = \sqrt{x-3}$ و $f(x) = \frac{1}{x-1}$ مفروض‌اند. به سؤالات زیر پاسخ دهید.</p> <p>(الف) دامنه و ضابطه تابع fog را بیابید.</p> <p>(ب) مقدار $\left(\frac{\lambda}{\gamma}\right)$ (gof) را به دست آورید.</p>	۱۵
۱/۵		<p>اگر $f(x) = 3x + 5$ و $\frac{f}{g}(x) = \frac{x}{x^2 - 4}$ دامنه و ضابطه تابع $\frac{f}{g}$ را تعیین کنید.</p>	۱۶
صفحه ۲ از ۲			

جمع بارم : ۲۰ نمره

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	$S_n = \frac{n}{2} (2a + (n-1)d) \quad (0/25) \Rightarrow S_{11} = \frac{20}{2} (2(-5) + (20-1)2) \quad (0/5)$ $\Rightarrow S_{11} = 280 \quad (0/25)$	
۲	از تقسیم جمله چهارم به جمله اول، قدر نسبت را پیدا می‌کنیم: $\frac{a_4}{a_1} = \frac{-40}{5} \Rightarrow \frac{a_1 q^3}{a_1} = -8 \Rightarrow q^3 = -8 \Rightarrow q = -2$ با داشتن $a_1 = 5$ و $q = -2$ ، مجموع ۱۱ جمله اول را حسباً می‌کنیم: $S_n = \frac{a_1(1-q^n)}{1-q} \Rightarrow S_{11} = \frac{5(1-(-2)^{11})}{1-(-2)} = \frac{5 \times \cancel{2^{10}}}{\cancel{1}} = 3415$	
۳	معادله سهمی با ریشه‌های α و β است. طبق نمودار $y = a(x-\alpha)(x-\beta)$ به صورت $\alpha = -1$ و $\beta = 4$ است، پس: $y = a(x+1)(x-4)$ نقطه $(0, 8)$ روی سهمی است، پس $a = 2$ داریم: $a = 2(1)(-4) \Rightarrow a = -2$ بنابراین:	
۴	یکی از ریشه‌ها را α می‌گیریم. ریشه دیگر، دو برابر مربع آن یعنی $2\alpha^2$ است. S و P معادله $4x^2 + kx + 27 = 0$ به دست می‌آوریم: $\begin{cases} S = \frac{-b}{a} = \frac{-k}{4} \\ P = \frac{c}{a} = \frac{27}{4} \end{cases}$	

از ضرب ریشه‌ها کمک می‌گیریم:

$$(\alpha)(2\alpha^2) = \frac{27}{4} \Rightarrow \alpha^3 = \frac{27}{8} \Rightarrow \alpha = \frac{3}{2}$$

بنابراین ریشه‌ها برابرند با:

$$\alpha = \frac{3}{2}, \quad 2\alpha^2 = 2\left(\frac{3}{2}\right)^2 = \frac{9}{2}$$

مجموع دو عدد بالا باید $\frac{-k}{4}$ باشد، پس:

$$\frac{-k}{4} = \frac{3}{2} + \frac{9}{2} \Rightarrow \frac{-k}{4} = 6 \Rightarrow k = -24$$

$$\begin{array}{l} \alpha + \beta = 2 \\ \alpha \cdot \beta = -1 \end{array} \xrightarrow{(. / 5)} \begin{cases} S = \frac{1}{\alpha+1} + \frac{1}{\beta+1} = \frac{\alpha+\beta+2}{\alpha\beta+\alpha+\beta+1} = \frac{2+2}{-1+2+1} = 2 \quad (. / 25) \\ P = \frac{1}{\alpha+1} \times \frac{1}{\beta+1} = \frac{1}{\alpha\beta+\alpha+\beta+1} = \frac{1}{-1+2+1} = \frac{1}{2} \quad (. / 25) \end{cases}$$

$$\Rightarrow x^2 - 2x + \frac{1}{2} = 0 \quad (. / 25)$$

هرچند معادله $f(x) = 0$ از درجه چهار است اما می‌توان با یک تغییر متغیر مناسب آن را به یک معادله درجه

دوم تبدیل کرد. با فرض $x-1=t^2$ ، معادله به صورت $t^2 + t - 2 = 0$ در می‌آید. اکنون با حل این معادله و

یافتن t با استفاده از عبارت $t = 1 - x^2$ مقادیر x را می‌یابیم.

$$t^2 + t - 2 = 0 \Rightarrow t = 1 \text{ یا } t = -2$$

$$\begin{cases} t = 1 \Rightarrow x^2 - 1 = 1 \Rightarrow x = \pm\sqrt{2} \\ t = -2 \Rightarrow x^2 - 1 = -2 \Rightarrow x^2 = -1 \quad \text{غ.ق.ق} \end{cases}$$

پس تنها صفرهای قابل قبول برای تابع f ، $\sqrt{2}$ و $-\sqrt{2}$ است.

عبارت داخل قدرمطلق بزرگ‌تر را یک بار مساوی ۲ و یک بار مساوی -۲ قرار می‌دهیم.

$$\begin{cases} |2x-1|-7=2 \Rightarrow |2x-1|=9 \Rightarrow \begin{cases} 2x-1=9 \Rightarrow x=5 \\ 2x-1=-9 \Rightarrow x=-4 \end{cases} \\ |2x-1|-7=-2 \Rightarrow |2x-1|=5 \Rightarrow \begin{cases} 2x-1=5 \Rightarrow x=3 \\ 2x-1=-5 \Rightarrow x=-2 \end{cases} \end{cases}$$

$$\sqrt{2x+6} = x-1 \Rightarrow 2x+6 = x^2 - 2x + 1$$

$$\Rightarrow x^2 - 4x - 5 = 0 \Rightarrow x = -1 \text{ یا } 5$$

فقط $x = 5$ قابل قبول است.

(الف)

$$AB = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2} = \sqrt{(-5 - 1)^2 + (3 - 2)^2} = \sqrt{37}$$

$$AC = \sqrt{(-1 - 1)^2 + (-4 - 2)^2} = \sqrt{40} = 2\sqrt{10}$$

$$BC = \sqrt{(-1 + 5)^2 + (-4 - 3)^2} = \sqrt{65}$$

ب) میانه AM بر وسط ضلع BC وارد می‌شود، پس ابتدا نقطه M وسط BC را می‌یابیم:

$$\begin{cases} x_M = \frac{-5 - 1}{2} = -3 \\ y_M = \frac{3 - 4}{2} = -\frac{1}{2} \end{cases} \Rightarrow AM = \sqrt{(1 + 3)^2 + \left(2 + \frac{1}{2}\right)^2} = \sqrt{16 + \frac{25}{4}} = \frac{\sqrt{89}}{2}$$

پ) ارتفاع AH بر ضلع BC عمود است. برای محاسبه طول AH باید فاصله نقطه A تا خط BC را بیابیم، ابتدا

معادله BC را می‌نویسیم:

$$m_{BC} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{-4 - 3}{-1 + 5} = -\frac{7}{4}$$

$$BC \text{ معادله ضلع: } y - 3 = -\frac{7}{4}(x + 5) \xrightarrow{\times 4} 4y - 12 = -7x - 35 \Rightarrow 7x + 4y + 23 = 0$$

$$AH = \frac{|ax_1 + by_1 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|7(1) + 4(2) + 23|}{\sqrt{7^2 + 4^2}} = \frac{38}{\sqrt{65}} = \frac{38\sqrt{65}}{65}$$

$$M_{AH} = \frac{-1}{m_{BC}} = \frac{4}{7} \Rightarrow AH \text{ معادله ارتفاع: } y - 2 = \frac{4}{7}(x - 1)$$

$$\Rightarrow y = \frac{4}{7}x + \frac{10}{7} \xrightarrow{\times 7} 4x - 7y + 10 = 0$$

$$S = \frac{AH \times BC}{2} = \frac{\frac{38}{\sqrt{65}} \times \sqrt{65} \times \sqrt{65}}{2} = 19$$

$$x_M = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{1 + 4}{2} = 4, \quad y_M = \frac{y_A + y_B}{2} = \frac{-1 - 1}{2} = -1$$

مختصات مرکز دایره $O(4, -1)$:

$$AB = \sqrt{(4 - 1)^2 + (-1 - 1)^2} = \sqrt{64 + 16} = \sqrt{80}$$

$$AB = \sqrt{80} \Rightarrow \text{شعاع} = \frac{\sqrt{80}}{2} = \sqrt{20}$$

$$f(x) = \sqrt{x^2(x-5)} \Rightarrow x^2(x-5) \geq 0 \Rightarrow D_f = [5, +\infty] \cup \{0\}$$

$$g(x) = |x|\sqrt{x-5} \Rightarrow (x-5) \geq 0 \Rightarrow D_g = [5, +\infty]$$

پس این دو تابع برابر نیستند.

روش اول: خیر (۰/۲۵). زیرا (۰/۰). بنابراین برای یک مقدار x دو مقدار

برای y به دست می‌آید.

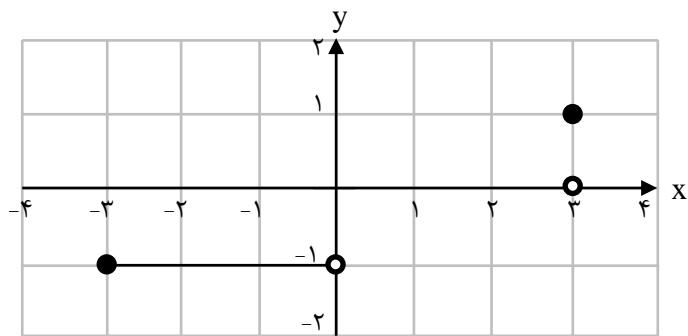
روش دوم: خیر (۰/۰). زیرا به ازای $x = 2$ دو مقدار $y = \pm\sqrt{3}$ برای y به دست می‌آید.

$$-3 \leq x \leq 3 \Rightarrow -1 \leq \frac{1}{3}x \leq 1$$

$$-3 \leq x < 0 \Rightarrow -1 \leq \frac{1}{3}x < 0 \Rightarrow \left[\frac{1}{3}x \right] = -1 \Rightarrow f(x) = -1$$

$$0 \leq x < 3 \Rightarrow 0 \leq \frac{1}{3}x < 1 \Rightarrow \left[\frac{1}{3}x \right] = 0 \Rightarrow f(x) = 0$$

$$x = 3 \Rightarrow \left[\frac{1}{3}x \right] = 1 \Rightarrow f(x) = 1$$

$$f(x_1) = f(x_2) \longleftrightarrow x_1 = x_2$$

$$(x_1 + 2)^3 - 2 = (x_2 + 2)^3 - 2 \quad (\cdot / 25)$$

تابع یک به یک است.

$$x_1 + 2 = x_2 + 2 \Rightarrow x_1 = x_2 \quad (\cdot / 25)$$

$$\Rightarrow y = (x + 2)^3 - 2 \Rightarrow y + 2 = (x + 2)^3 \quad (\cdot / 25) \Rightarrow x = \sqrt[3]{y + 2} - 2 \quad (\cdot / 25)$$

$$\Rightarrow f^{-1}(x) = \sqrt[3]{x + 2} - 2 \quad (\cdot / 25)$$

تابع وارون

(الف)

$$\begin{cases} f(x) = \frac{1}{x-1}, D_f = \mathbb{R} - \{1\} \\ g(x) = \sqrt{x-3}, D_g = [3, +\infty) \end{cases}$$

$$\Rightarrow D_{fog} = \{x \in D_g \mid g(x) \in D_f\} = \{x \geq 3 \mid g(x) \neq 1\} \Rightarrow \sqrt{x-3} \neq 1 \Rightarrow x \neq 4$$

$$\Rightarrow D_{fog} = [3, +\infty) - \{4\}$$

$$(fog)(x) = f(g(x)) = f(\sqrt{x-3}) = \frac{1}{\sqrt{x-3}-1}$$

(ب)

$$(gof)\left(\frac{\lambda}{\gamma}\right) = g\left(f\left(\frac{\lambda}{\gamma}\right)\right) = g\left(\frac{1}{\frac{\lambda}{\gamma} - 1}\right) = g(\gamma) = \sqrt{\gamma - 3} = 2$$

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{3x+5}{\frac{x}{x^2-4}} = \frac{(x^2-4)(3x+5)}{x} \quad (\cdot / 5)$$

$$D_f = \mathbb{R}, D_g = \mathbb{R} - \{\pm 2\} \quad (\cdot / 25)$$

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\} = \mathbb{R} - \{\pm 2\} - \{0\} = \mathbb{R} - \{0, \pm 2\} \quad (\cdot / 25)$$

١٦

امضا:

نام و نام خانوادگی مصحح :

جمع بارم : ۰۵ نمره